

ÅRSMELDING 2022

Trøndelag Senterparti

Staten / Statskog sitt kjøp av Meraker Brug feires med kake.

Innhold

1	Tillitsvalgte.....	5
2	Fylkesårsmøtet 2022	6
3	Fylkesstyrets arbeid.....	7
3.1	Styremøter.....	7
3.2	Politiske saker	7
3.3	Distriktsvise arbeidslag	8
3.4	Besøk og reiserunder	8
3.5	Kurs og samlinger	8
3.6	Politiske arbeidsgrupper.....	8
3.7	Senterpartiets hedersmerke	9
4	Lokallag.....	9
4.1	Medlemstall i lokallaga	10
5	Senterpartiets studieforbund i Trøndelag	11
6	Ordførerforum	11
7	Samarbeid over grensa	12
8	Senterungdommen.....	12
8.1	Tillitsvalgte	12
8.2	Aktivitet i fylkeslaget.....	13
8.3	Media.....	13
8.4	Medlemsverving og lokallag	14
8.5	Aktive lokallag i 2022	14
8.6	Ansatte og samarbeid med fylkeskontoret	14
9	Fylkestingsgruppas virksomhet.....	14
9.1	Gruppestyret og sekretariatet.....	14
9.2	Aktiviteten i fylkestinget, fylkesutvalget og hovedutvalgene.....	15
9.3	Samarbeid over grensa.....	15
9.4	Godtgjørelser for verv i fylkeskommunen og gruppa. Fylkestingsgruppas økonomi.....	15
9.5	Samarbeidsavtale for perioden 2019-2023	15
9.6	Frostaerklæringen – politisk plattform for perioden 2019-2023.....	16
9.7	Forum Trønder i lag.....	16
9.8	Medlemmer i fylkesutvalget, kontrollutvalget og hovedutvalgene.....	17
9.9	Varamedlemmer til fylkesutvalget, kontrollutvalget og hovedutvalgene	17
9.10	Bedriftsbesøk, befaringer, besøk på partimøter m.m.....	18
9.11	Roviltnemnda region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal)	18
9.12	Aktuelle/omfattende saker i hovedutvalgene/fylkesutvalget/fylkestinget 2022	18
9.13	Interpellasjoner/nye saker og spørsmål fremmet i fylkestinget og fylkesutvalget av Sp-representanter i løpet av 2022:	19
10	Valg 2023	20

10.1	Organisering.....	20
10.2	Nominasjon.....	20
10.3	Nominasjonsmøtet.....	21
10.4	Fylkestingslista 2023 – 2027.....	21
10.5	Programarbeidet.....	23
11	Økonomi og administrasjon.....	24
11.1	Økonomi.....	24
11.2	Ansatte.....	24
11.3	Lokaler.....	24
12	Vedlegg.....	25
12.1	Trøndelag Senterparti fordømmer Russlands krigføring i Ukraina.....	25
12.2	AtB må inn under fylkeskommunal styring og kontroll.....	25
12.3	Flere polititjenestesteder og mer politi i distriktene i Trøndelag.....	25
12.4	Herredømme over egne vannkraftressurser.....	26
12.5	Kulturelle arbeidsplasser og kulturelle midler til Trøndelag.....	26
12.6	Støtte til kjøp av nye læremidler.....	27
12.7	Trøndelag må sikres nok og ren energi - vi må gjøre jobben selv!.....	27
12.8	Trøndelag trenger en fornyet og kraftfull distriktspolitikk.....	28
12.9	Vi trenger framtidstro i norsk landbruk!.....	28
12.10	Mer samarbeide styrker Nordens Grøna Bälte!.....	29

1 Tillitsvalgte

Fylkesstyret har i arbeidsåret bestått av:

Leder:	Ole Herman Sveian	Malvik	
1. nestleder:	Hege Nordheim-Viken	Høylandet	
2. nestleder:	Marte Halvorsen	Heim	
Studieleder:	Nils Forren	Heim	
Styremedlemmer:	Lillian Bergli	Lierne	
	Marte Løvik	Trondheim	
	Geir Arild Espnes	Oppdal	
	Kari Anita Furunes	Meråker	
	Kristian Fremstad	Orkland	(til 26.11.22*)
	Anita Ravlo Sand	Levanger	
	Astrid Jakobsen	Osen	
	Steinar Lyngstad	Namsos	
1. varamedlem (møter fast):	Knut Arne Strømøy	Frøya	(fast fra 26.11.22)

Medlemmer som møter i kraft av sine verv:

Gruppeleder i fylkestingsgruppa:	Steinar Aspli	Nærøysund
Stortingsrepresentanter:	Marit Arnstad	Stjørdal
	Heidi Greni	Holtålen
	Per Olav Tyldum	Overhalla
	Maren Grøthe	Melhus
Leder i Senterungdommen:	Lars Myhr Sandlund	Steinkjer (fra 27.2.21)

Varamedlemmer:

2. vara	Irene Hammer	Trondheim
3. vara	Erlend Fiskum	Grong
4. vara	Siv Remetun Lånke	Rennebu (til 16.1.2023)**)
5. vara	Einar Olav Larsen	Verdal
6. vara	Erik Bjørgum	Stjørdal
7. vara	Vigdis Nordheim	Nærøysund

* Kristian Martin Fremstad sendte brev til fylkesleder og fylkessekretær 26.11.22 om at han trekker seg fra alle verv i fylkestyret med umiddelbar virkning. Som følge av dette ble 1. vara Knut Arne Strømøy fast styremedlem fra samme dato. Øvrige varamedlemmer rykket 1 plass opp.

** Siv Remetun Lånke meldte seg ut av partiet 16.1.23 og gikk dermed automatisk ut av vervet som 4. vara til fylkestyret.

Arbeidsutvalget (AU) består av leder, nestlederne, studieleder og gruppeleder i fylkestingsgruppa.

Fylkesvaraordfører, fylkeslagets medlem i sentralstyret og leder i ordførerforum innkalles som observatører til fylkestyret.

Marit Arnstad er stortingsrepresentant og sitter hun i utenriks- og forsvarskomiteen. Marit Arnstad er parlamentarisk leder for Senterpartiets stortingsgruppe. Parlamentarisk leder sitter også i sentralstyret.

Heidi Greni er stortingsrepresentant og er medlem av kommunal- og forvaltningskomiteen. Per Olav Tyldum er stortingsrepresentant og er medlem i næringskomiteen. Maren Grøthe er fast møtende vara for Ola Borten Moe fra 14.10.21 og er medlem i utdannings- og forskningskomiteen.

Ola Borten Moe er forsknings- og høyere utdanningsminister. Bjørn Arild Gram var kommunal- og distriktsminister fram til 12.4.2022. Fra 12.4.2022 er han forsvarsminister.

Ola Borten Moe er 1. nestleder i sentralstyret og sitter da også i arbeidsutvalget (AU). Hege Nordheim-Viken er 6. vararepresentant til sentralstyret.

Ada Arnstad var politisk rådgiver i finansdepartementet fram til 26.10.2022
Siv Sætran er politisk rådgiver i landbruks- og matdepartementet.
Emilie Kirkeby-Garstad var politisk rådgiver i justisdepartementet fra 14.3.2022 til 26.10.2022.
Fra 26.10.2022 er hun politisk rådgiver i finansdepartementet.

Ole Herman Sveian og Hege Nordheim-Viken er medlemmer av landsstyret.

Dorthea Elverum var organisatorisk nestleder i Senterungdommen fram til landsmøtet i november 2022 Nils Forren (Heim) er sentralstyremedlem. Tina Evelyn Buvarp (Nærøysund) var 2. vara fram til landsmøtet i november 2022. På landsmøtet ble Nils Forren (Heim), gjenvalgt som sentralstyremedlem og Petter Vesterdal (Steinkjer) ble valgt som vara.

Ole Herman Sveian er leder i KS Trøndelag. Borgny Grande, Jorid Oliv Jagtøyen, Steinar Aspli og Bjørnar Buhaug er styremedlemmer i KS Trøndelag.

2 Fylkesårs møtet 2022

Årsmøtet 2022 ble holdt på Radisson Blu Royal Garden i Trondheim 4. – 5. mars. Det møtte 231 delegater.

Fylkesleder Per Olav Tyldum ønsket velkommen. Det ble holdt minneord over Olina Storsand og Reidar Due.

Marit Arnstad og Ola Borten Moe hadde innledninger til generaldebatten. I den påfølgende debatten hadde 44 delegater innlegg.

Resolusjonskomiteen bestående av Tomas Iver Hallem (leder), Maren Grøthe, Lillian Bergli, Irene Hammer og Nils Forren la fram resolusjonene og komiteens forslag til behandling. Disse resolusjonene ble vedtatt av fylkesårs møtet:

- «AtB må inn under fylkeskommunal styring og kontroll.»
- «Flere polititjenestesteder og mer politi i distriktene i Trøndelag»
- «Herredømme over egne vannkraftressurser»
- «Trøndelag Senterparti fordømmer Russlands krigføring i Ukraina»
- «Kulturelle arbeidsplasser og kulturelle midler til trøndelag»
- «Støtte til kjøp av nye læremidler»
- «Trøndelag må sikres nok og ren energi - vi må gjøre jobben selv!»
- «Trøndelag trenger en fornyet og kraftfull distriktspolitikk»
- «Vi trenger framtidstro i norsk landbruk!»

Årsmelding 2021 for Trøndelag Senterparti ble enstemmig vedtatt.

Regnskapene 2021 for Trøndelag Senterparti ble enstemmig vedtatt med et underskudd på 476 866 kr. før overføringer. Underskuddet dekkes med 450 000 kr. fra valgfond og 26 866 kr. fra egenkapital.

Arbeidsplan 2022 ble enstemmig vedtatt.

Budsjett 2022 ble enstemmig vedtatt med en endring. Vedtatt budsjettet på 3 434 000 kr. og det ble budsjettet med et overskudd på 700 000 kr. 900 000 kr. settes av til valgfond.

Det var ingen innkomne saker til fylkesårs møtet 2022.

Nominasjonskomite til fylkestingslista ble enstemmig valgt. Leder for komiteen ble Heidi Greni.

På vegne av valgkomiteen bestående av Randi Dille, Ola Bjørkøy, Bjørn Hovstad, Jarle Martin Gundersen, Marit Voll, Laila Iren Veie, Borgny Grande og Ketil Sivertsen presenterte leder i komiteen Randi Dille valgkomiteens enstemmige innstilling.

Fylkesleder Per Olav Tyldum hadde takket nei til gjenvalg og ny som ny fylkesleder ble Ole Herman Sveian enstemmig valgt for to år. Som følge av dette ble det behov for å velge ny 1. nestleder og Hege Nordheim-Viken ble enstemmig valgt for ett år. De øvrige styremedlemmene som var på valg, Lillian Bergli, Marte Løvik, Geir Arild Espnes og Kari Anita Furunes ble alle gjenvalgt.

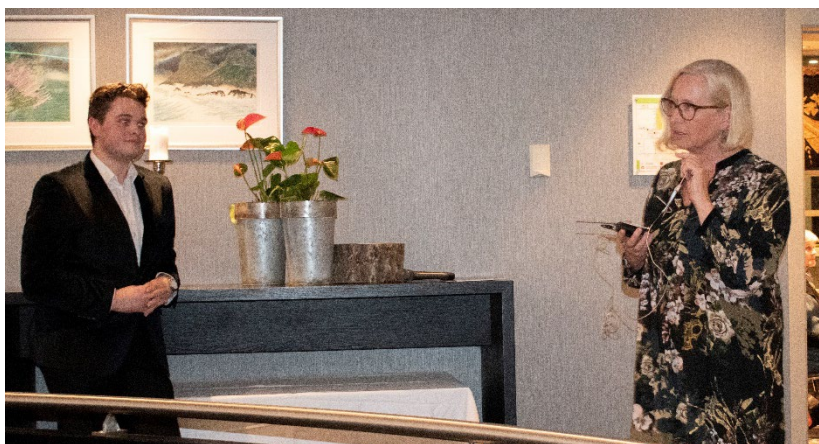
Fylkesleder er automatisk medlem i landsstyret, som vara for han ble Marte Halvorsen valgt. Trøndelag har ytterligere ett landsstyremedlem, her ble Hege Nordheim-Viken valgt med Kari Anita Furunes som vara.

Som nye medlemmer i valgkomiteen ble Øyvind Bentås, Trude Hoff, Laila Iren Veie og Randi Dille valgt for to år, Ketil Sivertsen ble valgt som leder for ett år.

Wenke Aasenuus ble valgt revisor for to år. Styrehonorar for 2022 ble også vedtatt.

Det ble også valgt fylkesutsendinger med vara landsmøtet 2023, mens fylkesstyret fikk fullmakt til å velge utsendinger fra de lokallaga som skal ha delegater i samråd med lokallaga innen 31.12.2022.

Under festmiddagen fredag kveld ble årets stortingsgave delt ut av Marit Arnstad. I 2022 ble det Trøndelag Senterungdom som fikk gaven.

3 Fylkesstyrets arbeid

3.1 Styremøter

Fylkesstyret har hatt 8 styremøter i arbeidsåret og behandlet 79 saker. Fylkesstyrets arbeidsutvalg (AU, består av leder, nestlederne, studieleder og gruppeleder i ft. gruppa) har i utgangspunktet hatt AU møter hver 14. dag gjennom arbeidsåret.

Det har vært en blanding av fysiske og digitale møter i fylkesstyret dette året, i samsvar med arbeidsplanen. Fylkesstyremøtet i august ble lagt til Östersund, da vi besøkte Centern i Jämtland og så hvordan de driver valgkamp. De øvrige fysiske fylkesstyremøtene har vært enten på Steinkjer eller i Trondheim.

3.2 Politiske saker

Fylkesstyret har i løpet av arbeidsåret drøftet mange aktuelle politiske saker. I januar ble det, etter en innspillsrunde fra kommunelaga, sendt inn innspill til statsbudsjettet for 2023. I mai ble det sent inn høringsinnspill til «Distriktsmeldinga» Når fylkesstyret var i Östersund i august, ble det undertegnet et manifest sammen med Centern i Jämtland; «Mer samarbeide styrker Nordens Gröna Bälte!». I desember ble det sent inn høringsinnspill på «Grunnrenteskatt for havbruksnæringa».

Gjennom hele arbeidsåret har det vært tett oppfølging av saker som jordbruksoppjøret, strøm/energipriser, diverse skatteforslag og annet. Det er nå faste fylkesledermøter en gang i måneden med fylkeslederne og partiledelsen.

3.3 Distriktsvise arbeidslag

Det ble gjennomført en møterunder i de distriktsvise arbeidslagene i 2022. Den ble gjennomført i april/mai. Denne runden var lagt opp med en bolk med innspill fra lokallaga, en bolk med nytt fra ft. gruppa og en bolk med nytt fra Stortinget.

3.4 Besøk og reiserunder

Det har vært en betydelig reiseaktivitet i 2022 og det har vært mange besøk av statsråder og stortingsrepresentanter. Alle Senterpartiets sine statsråder, med unntak av Utviklingsministeren, har vært i Trøndelag en eller flere ganger i løpet av året. På alle besøk tilstrebes det å få tid til et opplegg for lokallaga/medlemmene, men det er ikke alltid tidsramma gir mulighet for det. Ved et par besøk har vi fått til å invitere til «Pizza og politikk», der vi inviterer medlemmene i et lokallag, eller lokallaga i en region til et kort møte med statsråden der det er en uformell ramme med ei innledning fra statsråden og ordet fritt, samtidig som det er enkel servering og ei tidsramme på ca. en time. Dette har blitt godt mottatt, og vil videreføres når det er mulig.

3.5 Kurs og samlinger

I arbeidsåret er det arrangert to skoleringsamlinger. I august ble det avholdt folkevalgtkonferanse på Selbusjøen hotell. Der deltok ca. 50 folkevalgte.

I oktober ble det arrangert lokallagsledersamling på Bårdshaug Herregård. Her var det også ca. 50 deltakere.

I oktober ble det gjennomført tre kvelder med media og motivasjonskurs der vi hadde med «lagbygger» Karl Kristian Langeland fra hovedorg. Kursene var i Namsos 4.10, Levanger 5.10 og Melhus 6.10. Det var varierende oppmøte, men totalt var det rundt 50 deltakere.

3.6 Politiske arbeidsgrupper

I august oppnevnte fylkesstyret en rekke politiske arbeidsgrupper på forskjellige tema. Et utdrag av «mandatet» er:

Fylkesstyret nedsetter arbeidsgrupper som en målsetning om å engasjere medlemmer til å utforme politikken innenfor rammene av vedtatte program og Hurdalsplattformen, samt utfordre partiet på ny politikk innenfor senterpartiideologien i forbindelse med fylkesårsmøter, landsstyremøter og landsmøte. Forslag til prioriterte områder innenfor arbeidsgruppens politikkområder i forbindelse med statsbudsjett, stortingsmeldinger osv. I tillegg må gruppene bidra til å finne Trønderske vinklinger og tilnærminger på nasjonal politikk. Initiativ til markedsføring i form av leserinnlegg, pressemeldinger osv. er også innenfor mandatet. Det skal være et løpende arbeidet som kan bestå av enkeltleveranser som grunnlag for diskusjon og uttalelser.

- *Gruppene ledes av fylkesstyrets medlemmer/varamedlemmer.*
- *Gruppene sørger selv for at sekretærfunksjonen løses innenfor gruppen*
- *Status fra gruppenes arbeid rapporteres i fylkesstyremøtene.*

De arbeidsgruppene som er satt ned er:

Arbeidsgruppe	Leder
Trønder i Lag - Balansert utvikling i Trøndelag	Ole Herman Sveian
Grønn omstilling for næringsutvikling	Emilie Ryen Løkken
Landbruk/Matproduksjon	Marte Halvorsen
Fiskeri/Havbruk	Knut Arne Strømøy
Beredskap	Kristian M. Fremstad
Oppvekst	Anita Ravlo Sand
Kultur og frivillighet	Steinar Lyngstad
Samferdsel	Steinar Aspli
Kunnskap/livslang læring	Marte Løvik
Helse/folkehelse	Geir Arild Espnes
Klima og miljø	Lars Myhr Sandlund

3.7 Senterpartiets hedersmerke

På fylkesårs møtet i ble det delt ut tre hedersmerker til tre personer som har lagt ned en formidabel innsats for partiet på forskjellige nivåer i partiet gjennom mange år. 1. nestleder Ola Borten Moe delte ut Senterpartiets hedersmerke til Jarle Martin Gundersen, Ester Kjellaug Hasle og Berit Vikhammer.

4 Lokallag

Trøndelag Senterparti har pr. 31.12.2022 2 582 medlemmer som har betalt kontingenten for 2022. Dette er en medlemsnedgang på 153 medlemmer fra 2021. Til tross for en betydelig medlemsnedgang i 2022 har det kommet til 317 nye medlemmer i løpet av året.

Trøndelag Senterungdom har pr. 31.12.2021 225 betalende medlemmer. Dette er en nedgang på 18 medlemmer fra forrige år.

Trøndelag Senterparti har ved utgangen av 2022 43 lokallag fordelt på 38 kommuner. Det er lokallag i alle kommunene i fylket med unntak av Røyrvik. I Steinkjer kommune har Senterpartiet flere lokallag.

I Levanger ble lokallaga Åsen, Ekne, Skogn, Frol og Ytterøy slått sammen til Levanger Senterparti fra 1.1.2022.

4.1 Medlemstall i lokallaga

LOKALLAG	2020	2021	2022	Endring 21-22
Beitstad	28	31	28	-3
Ekne*	27	27	0	-27
Flatanger	18	17	19	2
Frol*	67	62	0	-62
Frosta	21	23	21	-2
Frøya	33	33	25	-8
Grong	72	73	71	-2
Heim	78	77	71	-6
Hitra	27	25	21	-4
Holtålen	34	29	28	-1
Høylandet	70	71	70	-1
Inderøy	122	120	114	-6
Indre Fosen	115	107	97	-10
Kvam	22	18	22	4
Leka	26	24	23	-1
Levanger*			177	177
Lierne	49	49	51	2
Malvik	60	53	46	-7
Melhus	95	96	98	2
Meråker	27	30	26	-4
Midtre Gauldal	63	60	56	-4
Namsos	84	84	77	-7
Namsskogan	18	19	17	-2
Nærøysund		108	115	7
Ogndal	15	16	19	3
Oppdal	67	66	67	1
Orkland	148	155	142	-13
Osen	25	27	27	0
Overhalla	108	102	96	-6
Rennebu	42	44	42	-2
Rindal	44	42	42	0
Røros	44	46	40	-6
Røyrvik	3	4	5	1
Selbu	48	48	45	-3
Skaun	46	49	44	-5
Skogn*	41	42	0	-42
Snåsa	56	53	55	2
Sparbu	53	50	46	-4
Steinkjer/Egge	47	53	51	-2
Stjørdal	134	136	114	-22
Stod	24	25	23	-2
Trondheim	173	177	157	-20
Tydal	21	21	21	0
Verdal	99	95	88	-7
Verran	24	23	24	1
Ytterøy*	28	28	0	-28
Ørland	93	87	84	-3
Åfjord	81	79	77	-2
Åsen*	30	31	0	-31
Totalt	2650	2735	2582	-153

*Ekne, Frol, Skogn, Ytterøy og Åsen ble slått sammen til Levanger fra 1.1.2022. Senterungdommens 225 medlemmer er ikke med i denne tabellen.

5 Senterpartiets studieforbund i Trøndelag

Senterpartiets Studieforbund Trøndelag er organisert ved fylkesstudieleder Nils Forren, fylkesleder i Senterungdommen Lars Myhr Sandlund og Nora Stein Baustad fra Trøndelag Senterparti

Styret skal fange opp behov for studiearbeid rundt omkring i lokallagene og deretter initiere og støtte lokallagene i arbeidet med gjennomføring. Planen er å ha to styremøter pr år, der en i juni legger en plan for studiearbeidet for andre halvår mens styret i november/desember ser på hvilke behov det er for studiearbeid første halvår det kommende året. Av flere årsaker ble begge styremøtene avlyst i 2022. Det har i løpet av året blitt arrangert ett teams-møte med studielederne i lokallaga for å informere om studiearbeidet på lokalt plan. På høsten ble det sendt ut en del eposter for å få lokallag til å søke studiemidler. Styreleder har opplevd vanskeligheter ved kommunikasjon med enkelte lokallag fordi lokallagene ikke har oppdatert hvem som er studieleder i medlemsregisteret eller fordi vedkommende som skal føre inn studietimer i søknadsportalen ikke er samsvarende med vedkommende som er valgt til studieleder. Det anbefales fra styreleder at lokallag får et bedre system rundt studiearbeid og søknader inn i 2023. Det anbefales også fra styreleder at studiearbeidet frem til valget 2023 følges opp gjennom prosjektet «Sp2023» og der mulig studiearbeid i lokallagene kommer som en konsekvens av dette prosjektet.

6 Ordførerforum

Ordførerforumet består av Senterpartiets ordførere i fylket, fylkesvaraordføreren, gruppelederen i fylkestingsgruppa og gruppelederne eller varaordførerne i de kommunene som ikke har ordfører fra Senterpartiet.

Styret for ordførerforumet besto fram til 27.oktober av følgende medlemmer:

Hege Nordheim-Viken	Høylandet	leder
Geir Arild Espnes	Oppdal	nestleder
Steinar Aspli	fylkestingsgruppa	
Vibeke Langli	Rindal	
Bjørnar Buhaug	Indre Fosen	

Det har ikke vært enkelt å samle ordførerforumet til fysiske møter, men det ble avholdt et møte i Stjørdal den 27.oktober, der et av hovedtemaene var valgkampen i 2023 og hvilken rolle ordførerforumet skal spille der. Det ble også drøftet en aktivitetsplan for forumet framover, herunder innspill til arbeidet for neste periodes ordførerforum.

På møtet den 27.oktober ble det gjort noen endringer i styret, som følge av at leder Hege Nordheim-Viken ba seg fritatt som leder etter at ho ble valgt som 1.nestleder i fylkesstyret. Vibeke Langli ba seg fritatt p.g.a. ordførerskifte i Rindal ved årsskiftet 2022/-23.

Styret består fra 27.oktober av følgende medlemmer:

Geir Arild Espnes	Oppdal	leder
Gunn Iversen Stokke	Skaun	nestleder
Steinar Aspli	fylkestingsgruppa	
Bjørnar Buhaug	Indre Fosen	
Borgny Kjølstad Grande	Grong	

Leder for ordførerforumet er observatør i Senterpartiets fylkesstyre (dagens leder Geir Arild Espnes er allerede årsmøtevalgt styremedlem).

Bjørn Ludvig Bergsmo er sekretær for ordførerforumet.

Fra og med høsten 2022 er det innført en ordning med månedlige Teamsmøter med de trønderske Sp-representantene («stortingsbenken»). Da er det anledning til å ta opp konkrete

saker eller problemstillinger med stortingsbenken, i tillegg til at man oppdaterer hverandre på aktuelle saker både nasjonalt, i fylket og i kommunene.

Det planlegges en studietur til Oslo i februar for både dagens ordførere og nye ordfører kandidater. Det blir besøk på Stortinget, i flere av de Sp-styrte departementene samt på partikontoret.

Det ble ved årsskiftet avgitt høringsuttalelse fra styret i ordførerforumet til inntektssystemutvalget (NOU 2022:10).

Hege Nordheim-Viken er medlem av Senterpartiets nasjonale ordførerforum.

7 Samarbeid over grensa

Det har i mange år vært god kontakt med våre partivenner i Centerpartiet i Jämtland/Härjedalen, og tidligere riksdagsmedlem og redaktør Håkan Larsson har vært en krumtapp i dette arbeidet på svensk side av grensa. Det ble våren 2020 etablert et nytt digitalt møtepunkt, og vi har også hatt en del slike møter i 2022. Her har gruppestyremedlemmer, fylkesleder/nestleder og sekretariat fra begge sider av grensa deltatt, og ulike tema har vært drøftet.

I juni var en stor delegasjon fra Centern i Jämtland på besøk i Trøndelag hvor temaene blant annet var helse og sykehus, idrett og kultur, utdanning og forskning, videre samarbeid mellom Centern i Jämtland og Trøndelag Senterparti.

I august var fylkesstyret i Östersund der fylkesstyret behandlet manifestet «Mer samarbeide styrker Nordens Gröna Bälte!» som også ble signert av både Centern i Jämtland og Trøndelag Senterparti

8 Senterungdommen

2022 har vært et innholdsrikt og lærerikt år for Trøndelag Senterungdom. Året startet med koronarestriksjoner, men landet åpnet igjen i starten av februar, og sørget for at vi endelig fikk til å gjennomføre et normalt år med mye aktivitet over hele fylket. Vi har reist over store deler av Trøndelag og møtt mange fine mennesker.

8.1 Tillitsvalgte

Fylkesstyret har i 2022 hatt følgende sammensetning:

Fylkesleder:	Lars Myhr Sandlund, Steinkjer
Politisk nestleder:	Nils Forren, Heim
Organisatorisk nestleder:	Karen Elverum, Stjørdal
1. Styremedlem:	Sigurd Ramdal, Indre Fosen
2. Styremedlem:	Tina Evelyn Buvarp, Nærøysund
3. Styremedlem:	Emilie Ryen Løkken, Trondheim/Røros
4. Styremedlem:	Cathrine Vuttudal, Skaun
5. Styremedlem:	Ronja Marie Eggen Meyer, Trondheim.
1. Varamedlem:	Olz Heggvoll, Trondheim
2. Varamedlem:	Anette Sølvberg, Inderøy
3. Varamedlem:	Linnea Mølslet, Meråker
4. Varamedlem:	Elias Elvrum Hoston, Orkland
5. Varamedlem:	Lise Sundli, Midtre Gauldal

Sentralt tillitsvalgte

Fylkesleder Lars Myhr Sandlund har vært medlem i Senterungdommens landsstyre, og fast medlem i fylkesstyret til Trøndelag Senterparti. På landsmøtet i 2021 ble Dorthea Elverum gjenvalgt som organisatorisk nestleder, Nils Forren ble valgt som 1. varamedlem, og Tina Evelyn Buvarp ble valgt som 3. varamedlem. Som følge av ansettelse av ny generalsekretær 1. Januar 2022, rykket Nils opp som 5. styremedlem og Tina Evelyn Buvarp nytt 1. varamedlem.

Etter Senterungdommens landsmøte 18-20. November 2022 ble det følgende endringer i sentralstyret. Nils Forren ble valgt som 1. styremedlem, og Petter Vesterdal ble valgt som 1. varamedlem. Dorthea Elverum og Tina Evelyn Buvarp gikk ut av sentralstyret.

8.2 Aktivitet i fylkeslaget

Gjennom arbeidsåret har vi vært rundt over hele fylket, flere deler av landet. Arbeidsåret startet med fylkesårsmøte 11. Februar 2022 i Trondheim. Det ble en hybridløsning av fylkesårsmøtet grunnet koronasmitte.

Fylkesstyremøtene ble gjennomført både digitalt og fysisk, men vi vil spesielt trekke frem fylkesstyresamlingene i Åsen i Levanger, og Skorovas i Namsskogan. Det har vært viktig for oss å besøke flest mulige deler av fylket gjennom året, noe vi skal fortsette med i arbeidsåret 2023.

Vi har deltatt i flere debatter i løpet av arbeidsåret, noe som har vært god trening for erfarne debattanter og helt ferske debattanter. Blant annet har Nils deltatt i to dax18-sendinger, Ronja gikk sin første debatt på Levanger Videregående skole, Lars deltok på debatt i regi av Norske Kvinners Sanitetsforening, og Emilie deltok i debatt hos norsk arbeidsmannsforening. Det har blitt gjennomført 12 skolebesøk i løpet av året.

Det har også vært et sterkt år i solidaritetens tegn. 24. Februar startet Russlands invasjon av Ukraina. Dette satte demokratiet i perspektiv, og er første gang vår generasjon har opplevd krig i Europa. 26. Februar holdt Lars støtteappell på torget i Trondheim foran over tusen fremmøtte, og ba Putin om å «fuck off». 25. Juni ble Oslo Pride rammet av terror. 29. Juni deltok vi på støttemarkeringen i Trondheim, og la ned blomster for å hedre fri kjærlighet.

Et av årets store høydepunkt var Senterungdommens sommerleir. Den fant sted på B. Langseth i Selbu i starten av juli, og samlet senterungdommer fra hele landet i sommervarmen. Ellers har vi deltatt på Vårslepp, Senterungdommens landsmøte og gjennomført flere bedriftsbesøk i Trøndelag.

I desember kunne vi endelig arrangere julebord igjen, og dette ble gjennomført på Ismenningen Fjellstuggu i Snåsafjella.

Til slutt har også en del av året gått til å forberede oss til kommune og fylkestingsvalget 2023. Trøndelag Senterungdom valgte tre ungdomskandidater som vi skulle representere oss på fylkestingslista. Lars Myhr Sandlund, 23 år fra Steinkjer, Emilie Ryen Løkken, 21 år fra Røros/Trondheim og Nils Forren, 22 år fra Heim.

Vi vil også trekke frem Nora Stein Baustad fra Trondheim som innehar 9. plassen på fylkestingslista, og Kennet Tømmermo Reitan som innehar 13. plassen. Vegard Frøseth Fenes er Trondheim Senterparti sin 1. kandidat til valget i bystyret.

Fylkesstyret har nedsatt et valgkamputvalg som skal planlegge valgkampen utover året. Trøndelag Senterungdom har også en egen valgkampstrategi. Lars Myhr Sandlund og Vegard Frøseth Fenes sitter i Trøndelag Senterparti sitt valgkamputvalg.

8.3 Media

Arbeidsåret 22/23 har vært preget av mange gode oppslag og innlegg. Trøndelag Senterungdom kommer på i mediene både med leserinnlegg og redaksjonelle saker. Vi er synlig i både små og

store aviser. Noen av hendelsene vi har fått mest oppmerksomhet rundt er landbruksoppkjøret, eldreomsorg, kvinnehelse, utdanning, fysisk aktivitet i skolen, og kombinasjonen av livet som student og folkevalgt. Vi vil spesielt trekke frem at vi har et av landets mest synlige stortingsrepresentanter i vår egen Maren Grøthe, som stadig er i mediene med saker om utdanning og forskning. Maren Grøthe har også vært å se i serien «Folkevalgt» på NRK.

8.4 Medlemsverving og lokallag

Arbeidsåret 22/23 har det blitt avholdt to oppstartsmøter, Innherred Sør-Senterungdom, og Steinkjer og Inderøy Senterungdom. Det er stort potensiale flere steder i Trøndelag for lokallag, men vi som flere organisasjoner opplever at det er blitt en høyere terskel for å engasjere seg. Det er spesielt etter pandemien at dette har blitt et problem. I starten av arbeidsåret hadde Trøndelag Senterungdom 243 betalende medlemmer, og har per 31.12.22, 230 betalende medlemmer. Trøndelag er enda det største fylkeslaget i landet, og vi skal fortsette å befeste vår posisjon som det største fylkeslaget. Aktiviteten i lokallagene er noe dalende, men fylkesstyret har startet en egen fadderordning for oppfølging av lokallag.

8.5 Aktive lokallag i 2022

Indre Fosen Senterungdom
Innherred Senterstud
Innherred Sør-Senterungdom (Verdal, Levanger og Frosta)
Inderøy og Steinkjer Senterungdom
Neadalen Senterungdom
Orkland Senterungdom
Røros Senterungdom
Snåsa Senterungdom
Stjørdal Senterungdom
Trondheim Senterstud
Trondheim Senterungdom
Ytre Namdal Senterungdom

8.6 Ansatte og samarbeid med fylkeskontoret

15. Mars ble det ansatt ny ungdomssekretær i Trøndelag Senterungdom. Nora Stein Baustad gikk over i nye engasjement for bystyregruppa til Trondheim Senterparti, som førte til at Kennet Tømmermo Reitan ble ansatt som ny ungdomssekretær. Kennet er ansatt i en 30% hos Trøndelag Senterungdom, og 70% som organisasjonsrådgiver i Trøndelag Senterparti. Ungdomssekretær og fylkesleder har nesten daglig kontakt, og står for den daglige drifta av organisasjonen. Ungdomssekretæren er viktig for organisasjonen vår. Nora Stein Baustad er også ansatt på fylkeskontoret. Kennet og Nora har kontorsted i Trondheim.

9 Fylkestingsgruppas virksomhet

9.1 Gruppestyret og sekretariatet.

Følgende har vært medlemmer i gruppestyret for fylkestingsgruppa i 2022:

Steinar Aspli	gruppeleder
Tomas Iver Hallem	fylkesvaraordfører
Kari Anita Furunes	styremedlem
Hallgeir Grøntvedt	styremedlem

Gruppestyret møtes fast hver mandag formiddag, og de aller fleste av møtene er holdt som Teamsmøter også i 2022.

Fra 1.november 2021 er fylkestingsrepresentant Guri Heggem ansatt som gruppesekretær og rådgiver for fylkestingsgruppa i 50 % stilling. Stillingen ble fra 1/7- 2022 justert opp til 88,5%. I tillegg bistår Nora Stein Baustad fylkestingsgruppa med mediehandtering. Flere fra sekretariatet har også bistått fylkestingsgruppa, særlig i f.b.m. FT-møter og HU-møter.

9.2 Aktiviteten i fylkestinget, fylkesutvalget og hovedutvalgene.

Det har vært 5 møter/samlinger i FT i 2022– alle møter ble gjennomført fysisk. Junitinget ble i år lagt til Nærøysund kommune.

Fylkesutvalget har gjennomført 20 møter i 2022. Her har det vært en kombinasjon av fysiske og digitale møter. Gruppestyret behandler fylkesutvalgssakene på sine faste mandagsmøter. Noen få FU-saker er også tatt opp i fylkestingsgruppa.

Det er holdt 5 møter/samlinger (fysisk/digitalt) for alle HU i 2022, og i tillegg har noen av hovedutvalgene hatt ekstramøter utover dette. Normalt kombinerer hovedutvalgene sine møter med å ha befaringer og besøk rundt omkring i Trøndelag. Det har også vært utenlands studieturer for flere av utvalgene i år; Transport har besøkt Stockholm, Kultur har vært på Island og Veg har vært i Helsinki/Finland.

Fylkestingsgruppa har som regel 2 møter i forkant av møterundene i hovedutvalgene og fylkestinget. Det er også holdt noen gruppemøter utover dette. Flertallet av gruppemøtene i 2022 har vært digitale. Vi har tatt opp forskjellige fagtema med aktuelle gjester i flere av gruppemøtene, i tillegg til de ordinære sakene. Fraksjonslederen i hvert hovedutvalg fordeler sakene mellom medlemmene i de respektive hovedutvalgene slik at alle får ansvar for noen saker hver.

Senterpartiets representanter i FU og HU har faste møtepunkter sammen med de øvrige samarbeidspartiene.

9.3 Samarbeid over grensa.

Det har i mange år vært god kontakt med våre partivenner i Centerpartiet i Jämtland/Härjedalen, og tidligere riksdagsmedlem og redaktør Håkan Larsson har vært en krumtapp i dette arbeidet på svensk side av grensa. På slutten av 2021 ble Föreningen Fellesrådet etablert, og forumet har i 2022 gjennomført flere møter. Tomas Iver Hallem er fast representant i styret, og i september deltok varamedlem Guri Heggem på en felles samling for alle grensekomiteer i Kilpisjärvi ved Treriksøysa.

Trøndelag Senterparti har forøvrig en tett og jevn kontakt med vårt søsterparti Centern Jämtland. Det ble avholdt fylkesstyremøte i Østersund i august i år, der styremedlemmene deltok på felles valgkampmøter sammen med svenske partikolleger. I tilknytning til valgkampaktivitetene ble det utarbeidet og underskrevet et felles manifest som beskriver samarbeidet over grensa.

9.4 Godtgjørelser for verv i fylkeskommunen og gruppa. Fylkestingsgruppas økonomi.

I tillegg til at fylkesordfører og fylkesvaraordfører godtgjøres i 100 % stilling (hhv.116 og 97 % av godtgjøringsnivået til en stortingsrepresentants godtgjøring), godtgjøres medlemmene i fylkesutvalget med 60 % og ledere i hovedutvalg med 40 % (tilsvarende 89 % av godtgjøringsnivået til en stortingsrepresentant).

I fylkestingsgruppa er det en grupperessurs på 148 % der gruppeleder disponerer 40%. Randi Dille 19,5% og Guri Heggem 88,5% fra 1/7-2022.

Senterpartiets fylkestingsgruppe mottar gjennom samme reglement en årlig støtte på om lag kr.825.000, som i hovedsak skal disponeres til kontorhold, møter, konferanser, reiser, administrasjonskostnader, samt lønn og pensjonsordning for gruppesekretær.

9.5 Samarbeidsavtale for perioden 2019-2023

Resultatet i fylkestingsvalget høsten 2019 ble 21,3 %, som ga 13 av 59 mandater i fylkestinget. Senterpartiet er dermed nest største parti i Trøndelag fylkesting i valgperioden 2019-2023.

Like etter fylkestingsvalget ble det inngått avtale mellom Ap, Sp, SV og KrF, som innebærer at Tore O. Sandvik (Ap) er fylkesordfører og at Tomas Iver Hallem fylkesvaraordfører i denne valgperioden.

Sp har 4 av 15 plasser i FU, og ledervervene i HU for utdanning ved Kari Anita Furunes, og HU for veg ved Hallgeir Grøntvedt. Kari Anita og Hallgeir er også medlemmer i FU.

9.6 Frostaerklæringen – politisk plattform for perioden 2019-2023.

De fire partiene som like etter valget høsten 2019 ble enige om å samarbeide gjennom valgperioden, altså Ap, Sp, SV og KrF, vedtok en politisk plattform for «å utvikle Trøndelag fram mot 2030».

I innledningen til dokumentet som ble døpt «Frostaerklæringen», het det bl.a.:

Denne plattformen skal utvikle hele Trøndelag videre og svare på klimautfordringene.

Trøndelags styrker og fortrinn skal utvikles videre gjennom en satsing på:

- Verdiskaping i hele fylket
- Et trygt og rettferdig arbeidsliv
- Utdanning hele livet
- Forskning og teknologiutvikling
- Transport og kommunikasjoner i hele fylket
- Kultur og opplevelser

Ved behandlingen av økonomiplanen for 2020-2023 inkludert budsjett for 2020 i fylkestinget i desember 2019, ble hele denne plattformen vedtatt sammen med andre verbalforslag og tallendringer. På denne måten har Frostaerklæringen blitt et direkte styringsdokument for Trøndelag fylke for hele valgperioden 2019-2023.

Fylkestingsgruppa har høsten 2022 vært samlet i tre år. I 2021 ble det gjennomført en halvveis evaluering og gjennomgang av Frosta-erklæringa for å se på hva som er oppnådd av politisk arbeid. Dette arbeidet har gitt oss et godt grunnlag for videre arbeid også i 2022 og i perioden som gjenstår.

2022 startet med nye nedstengninger og mange teams-møter men etter hvert har møtepunktene blitt «normalisert» tilbake til fysiske møter. Samtidig har pandemien lært oss at teams er et fint verktøy for å få til å gjennomføre møter med en kort agenda der det er viktig å få samlet folk og få tatt avgjørelser. Gode politiske avgjørelser og utvikling av politikk skjer best ved fysiske møter mellom mennesker, ikke gjennom en skjerm.

9.7 Forum Trønder i lag

Dette forumet oppstod i 2020, som et resultat av pandemien. Initiert av gruppestyret og i starten etablert som en kanal for å nå fram og for å få våre lokallagsledere, ordførere, fylkestings- og stortingsrepresentanter og andre sp-medlemmer til å møtes og få informasjon om relevante og aktuelle tema. I starten var temaene ofte relatert til pandemien og hvilke konsekvenser den hadde for samfunn og næringsliv. Møteserien har fortsatt også i 2022, med variasjon i tema og med fast møtedag siste fredag i måneden med et par unntak. Det er i 2022 gjennomført 7 «Trønder i lag»:

Dato	Tema	Innledere
28/1	Status for næringslivet i Trøndelag	Tord Lien, NHO Trøndelag Kristine Svendsen, LO Trøndelag Ole Herman Sveian, KS Trøndelag
25/3	Distriktsmeldinga	Kjersti Bjørnstad statssekr. KMD Kristian Aasbrenn dosent Høgskolen i Innlandet Reidar Almaas professor bygdesosiologi
29/4	Matvareberedskap	Anders Trømborg Yara Norge AS Geir Langseth Felleskjøpet Kraftfor Ingvill Størksen COOP Norge AS
26/8	Arealpolitikk	Statsforvalteren Trøndelag Fylkeskommune Case fra kommuner

30/9	Energi	Ola Borten Moe Ståle Gjersvold TrønderEnergi Petter Støa SINTEF Energi
28/10	Beredskap	Ida Stuberg Totalberedskapskommisjonen Bengt Fasteraune Stortinget Erik Idsøe statssekr Justis- og Beredskapsdep
9/12	Grunnrenteskatt	Karen Helene Ulltveit-Moe UiO Peder W Egseth Sjømat Norge

9.8 Medlemmer i fylkesutvalget, kontrollutvalget og hovedutvalgene

Fylkesutvalget:

Tomas Iver Hallem	Verdal	fylkesvaraordfører
Steinar Aspli	Nærøysund	
Kari Anita Furunes	Meråker	
Hallgeir Grøntvedt	Ørland	

HU for kultur:

Lillian Hatling	Steinkjer	fraksjonsleder
Ola Husa Risan	Oppdal	
Ola T. Heggem	Rindal	

HU for næring:

Randi Dille	Namsos	fraksjonsleder
Guri Heggem	Røros	

HU for transport:

Steinar Aspli	Nærøysund	fraksjonsleder
Øyvind Bentås	Trondheim	fram til desember 2022
Lars Peder Hammerstad	Hitra	fra januar 2023

HU for veg:

Hallgeir Grøntvedt	Ørland	HU-leder og fraksjonsleder
Gunn Iversen Stokke	Skaun	
Ida Stuberg	Inderøy	

HU for utdanning:

Kari Anita Furunes	Meråker	HU-leder og fraksjonsleder
Rasmus Skålholt	Orkland	

Kontrollutvalget:

Hege Nordheim-Viken Høylandet (Hege er ikke medlem av fylkestinget)

Følgende varamedlemmer har møtt i fylkestinget i løpet av 2022:

Lars Peder Hammerstad	Hitra
Astrid Jakobsen	Osen
Ole Herman Sveian	Malvik

Øyvind Bentås har søkt og fått innvilget fritak fra fylkestinget pga jobbskifte med flytting til Oslo. Søknaden ble innvilget i fylkestinget i desember 2022. Fra 2023 og ut denne valgperioden vil Lars Peder Hammerstad bli fast medlem av hovedutvalg for transport og på fylkestinget.

9.9 Varamedlemmer til fylkesutvalget, kontrollutvalget og hovedutvalgene

Varamedlemmer til fylkesutvalget (FU) er valgt blant fylkestingets medlemmer:

Fylkesutvalget:	1. Gunn Iversen Stokke, Skaun
	2. Rasmus Skålholt, Orkland
	3. Randi Dille, Namsos
	4. Øyvind Bentås, Trondheim

5. Guri Heggem, Røros
6. Ola Husa Risan, Oppdal

Varamedlemmer til kontrollutvalget og hovedutvalgene (HU) er valgt blant fylkestingets varamedlemmer (noen er varamedlemmer til flere hovedutvalg):

- Kontrollutvalget:
 1. Kristian Martin Fremstad, Orkland
 2. Marit Voll, Verdal
- HU for kultur:
 1. Lars Peder Hammerstad, Hitra
 2. Eline Stene, Selbu
 3. Knut Arne Strømøy, Frøya
 4. Magnus W. Delbekk, Steinkjer
 5. Kari Åker, Indre Fosen
- HU for næring:
 1. Jorid Oliv Jagtøyen, Melhus
 2. Jarle Martin Gundersen, Trondheim
 3. Dorthea Elverum, Stjørdal
 4. Per Olav Tyldum, Overhalla
- HU for transport:
 1. Ole Herman Sveian, Malvik
 2. Maren Grøthe, Melhus
 3. Dorthea Elverum, Stjørdal
 4. Alf Magnar Reberg, Levanger
- HU for veg:
 1. Ola T. Heggem, Rindal (til nov.) / Knut Arne Strømøy, Frøya (fra nov.)
 2. Kari Åker, Indre Fosen
 3. Knut Arne Strømøy, Frøya (til nov.) / Eline Stene, Selbu (fra nov.)
 4. Eline Stene, Selbu (til nov.) / Per Olav Tyldum, Overhalla (fra nov.)
 5. Per Olav Tyldum, Overhalla (til nov.) / Alf M. Reberg, Levanger (fra nov.)
- HU for utdanning:
 1. Astrid Jakobsen, Osen
 2. Maren Grøthe, Melhus
 3. Magnus W. Delbekk, Steinkjer
 4. Alf Magnar Reberg, Levanger

Oversikt over alle øvrige valgte medlemmer og varamedlemmer i mange ulike styrer, råd og utvalg finner man på www.trondelagfylke.no under «Politisk organisering - Styrer, råd og utvalg»

9.10 Bedriftsbesøk, befaringer, besøk på partimøter m.m.

Starten av 2022 var fortsatt preget av pandemien, men etter hvert ble det flere muligheter for å fortsette med bedriftsbesøk og besøk/møter rundt omkring i kommunene, både som frittstående møter og i kombinasjon med andre avtaler og besøk. Besøkene avtales som regel alltid sammen med lokallagsleder eller andre i lokallaget. Det forsøkes også å koordinere slike besøk opp mot andre avtaler, et eksempel er at deltakere fra gruppestyret/fylkestingsgruppa som deltar på regionvise arbeidslagsmøter rundt i regionene gjennomfører bedriftsbesøk og andre aktuelle/relevante møter i kombinasjon med disse kveldsmøtene. Dette er svært nyttige møter for gruppestyret.

9.11 Rovviltnemnda region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal).

Klima – og miljødepartementet oppnevner rovviltnemndene, og fra juni 2020 er vår FT-medlem og FU-medlem Kari Anita Furunes leder for rovviltnemnda region 6. Per Olav Hopsø (Ap) og Pål Sæther Eiden (H) er øvrige representanter fra Trøndelag. I tillegg er det en representant fra Møre og Romsdal og to representanter fra Sametinget.

9.12 Aktuelle/omfattende saker i hovedutvalgene/fylkesutvalget/fylkestinget 2022

- Framtidas hurtigbåt – utredning og bestilling
- Regional plan for arealbruk med handlingsplan for perioden 2022-2025

- Flyfag i Trøndelag og lokalisering
- Igangsetting av arbeidet (reguleringsplan mv) for Lakseveg Nord
- Ny aksjonærvtale Stiklestad Nasjonale Kultursenter
- Eiermelding og forvaltningsrevisjon AtB
- Prosjekt Jøa t'land
- Byvekstforhandlinger og utarbeidelse av mandat
- Idrettspolitisk erklæring
- Grønne investeringer
- Innspill til jordbruksforhandlingene 2023
- Høringsuttalelse om grunnrenteskatt på havbruk
- Igangsetting av forprosjekt Orkdalspakken
- Oppgradering av Frøyatunellen

Det behandles svært mange saker gjennom et helt år, og de som er nevnt ovenfor er bare et utvalg av disse. Alle saker som er behandlet av fylkestinget, fylkesutvalget og hovedutvalgene i løpet av 2022, kan man lese mer om via nettsiden til Trøndelag fylkeskommune – www.trondelagfylke.no

9.13 Interpellasjoner/nye saker og spørsmål fremmet i fylkestinget og fylkesutvalget av Sp-representanter i løpet av 2022:

I løpet av 2022 har det ikke blitt fremmet spørsmål eller interpellasjoner til fylkestinget av Sp-representantene. Reglementet for interpellasjoner er endret og det er ikke lenger åpent for å debattere interpellasjoner. Dette har ført til at det ikke er like interessant å bruke interpellasjoner som verktøy for å fremme politisk debatt rundt aktuelle saker.

Følgende spørsmål ble tatt opp av Sp-representanter i fylkesutvalget i 2022:

Hallgeir Grøntvedt:

- om økonomiske ressurser til veiområdet og samordning av offentlig transport (1/3)
- om økonomiske ressurser til veiområdet (15/3)
- om tilskudd til ferjedrift (21/6)

Kari Anita Furunes:

- om tilgang på nok kraft, sentralnett og transformorkapasitet for å kunne videreutvikle Trøndelag (20/9)

Utspill i media og leserinnlegg

2022 er et mellomvalgår og utspill/aktiviteter i media og leserinnlegg er naturlig nok preget av det. Urolige tider med rente- og kostnadsstigninger og med påfølgende grep tatt av regjeringa (som Sp er en del av) preger også nyhetsbildet kraftig og utfordrer også den lokale og regionale politiske debatten. Fylkestingsgruppa går gjennom alle saker i forkant av behandling i tinget og i hovedutvalgene sammen med kommunikasjonsrådgiver for å lage en mediaplan/utspillsplan med bakgrunn i saklistene. Deretter produseres det saker for sosiale medier, leserinnlegg og redaksjonell omtale. Lokale medier/aviser blir ofte kontaktet i forbindelse med kommunebesøk og befaringer og dette resulterer ofte i redaksjonell omtale og nyhetsreportasjer. I løpet av ett år blir dette mange oppslag, og det blir for omfattende å ta med alle i ei årsmelding.

Her er en oversikt over leserinnlegg produsert i 2022 (ikke utfyllende):

- Skytefelt på Halten – Steinar og Hallgeir
- Landbruk i Trøndelag - Tomas
- Utstyrløft for yrkesfag – Kari Anita
- El-avgift på datasenter – Steinar
- Regional plan for arealbruk – Steinar
- Helhetlig inntektsbortfall – Steinar
- Fylkeskommunen som regional beredskapsaktør - Steinar
- Tannhelse Midt – Steinar
- Landbruksoppgjøret og oljefondet – Guri
- Statlige retningslinjer og lokale planer
- Behov for arbeidskraft – Kari Anita
- Fylkeskommunens oppgaver – Steinar

- Matproduksjon i Trøndelag – Guri og Ida
- Krisetider og dieselpriiser – Hallgeir
- Drosjereformen – Steinar
- Tilgang på kraft – Tomas
- Landbruket en del av verdensarven – Guri og Heidi
- 12 bra ting for trøndere (om tiltak fra ny regjering) – Steinar
- Byveksttalen – Ole Herman
- Nett og strøm – Tomas/Steinar
- Matløftet 2025 – Guri og Heidi
- Forvaltningsrevisjonen av AtB – Steinar
- Regjering i ei krevende tid – Steinar

10 Valg 2023

Mye av forberedelsene til valget 2023 er gjort i 2022. Fylkesstyret vedtok rammeplan for valgkampen 2023 i fylkesstyremøtet 16.12.22. Senterpartiets landsstyre vedtok partiet nasjonalt sin strategi for 2023 i oktober 2022. Fylkesårsmøtet 2022 valgte nominasjonskomiteer for fylkestingslista.

10.1 Organisering

Fylkesstyret har det overordnede ansvaret for fylkeslagets valgkamp. Valgkampplanen 2023 er styringsdokumentet for valgkampen 2023. Rammeplanen ble vedtatt i fylkesstyret 16.12.22 og gav rammene for valgkampen 2023.

Her ble valgkamporganiseringen definert, og valgkamputvalgets sammensetning er: Tomas Iver Hallem, leder, Guri Heggem, Ole Herman Sveian, Hege Nordheim-Viken, Lars Myhr Sandlund og Vegard Frøseth Fenes.

10.2 Nominasjon

Nominasjonskomiteen ble oppnevnt av fylkesårsmøtet i mars 2022.

Nominasjonskomiteen for fylkestingslista 2023:

Leder:	Heidi Greni, Holtålen
Medlemmer:	Marte Løvik, Trondheim
	Tone Bårdli, Åfjord
	Åse Torevik, Heim
	Tor Helge Forbord Slind, Stjørdal
	Anne Berit Lein, Steinkjer
	Johan Brøndbo Tetlien Sellæg, Overhalla
	Ole Kristian Hasfjord, Lierne
	Vegard Frøseth Fenes, Senterungdommen (Trondheim)

Komiteene startet sitt arbeid våren 2020 med å kartlegge sittende kandidater sine ønsker om renominasjon.

I midten av mai ble brev om 1. runde i nominasjonen sendt lokallaga. De ble bedt om å komme med forslag på 12 navn derav maks. seks fra egen kommune, på kandidater de ønsker på fylkestingslista. Svarfrist ble satt til 17. juni.

Det kom inn svar fra 30 lokallag og det ble spilt inn 125 forskjellige navn. Resultatene fra 1. runde ble offentliggjort og brev om 2. runde i lokallaga ble sendt ut i slutten av juni.

I andre runde ble kommunelaga bedt om å sette opp sitt forslag til de 20 første på fylkestingslista. Alle kommunelaga med unntak av seks hadde medlemsmøte tirsdag 13. september, fire andre hadde møtet mandag 12.9. der de satte opp sitt forslag til valgliste og valgte utsendinger til nominasjonsmøtet. Resultatene fra 2. runde ble

offentliggjort onsdag 14. september, og komiteen offentliggjorde allerede der at de kom til å innstille Tomas Iver Hallem på førsteplass på fylkestingslista.

Nominasjonskomiteene arbeidet da videre med sine listeforslag med bakgrunn i de innkomne forslagene fra kommunelaga. Det ble gjennomført intervjuer med aktuelle kandidater og nominasjonskomiteene offentliggjorde sine innstillinger den 8. november.

10.3 Nominasjonsmøtet

Nominasjonsmøtet ble holdt på Scandic Hell, Stjørdal, lørdag 26. november. Der møtte 191 delegater. Det ble fremmet motforslag på 10., 11, 12, og 13. plass men nominasjonskomiteens innstilling fikk flertall på alle plasser.

Lista ble vedtatt med 65 navn som er det maksimale antall kandidater som kan stå på fylkestingslistene i Trøndelag.

Det er 31 menn (47,7 %) og 34 kvinner (52,3 %). Det er en god geografisk spredning på kandidatene og alle 38 kommuner er representert på lista. På de ti første plassene er det 5 sittende representanter og 5 «nye» fylkestingskandidater.

10.4 Fylkestingslista 2023 – 2027

Nr.	Navn	Kommune
1	Tomas Iver Hallem	Verdal
2	Guri Heggem	Røros
3	Ole Herman Sveian	Malvik
4	Hege Nordheim-Viken	Høylandet
5	Lars Myhr Sandlund	Steinkjer
6	Kari Anita Furunes	Meråker
7	Hallgeir Grøntvedt	Ørland
8	Ida Stuberg	Inderøy
9	Nora Stein Baustad	Trondheim
10	Emilie Ryen Løkken	Trondheim
11	Nils Forren	Heim
12	Lillian Hatling	Steinkjer
13	Kennet Tømmermo Reitan	Røyrvik
14	Kari Åker	Indre Fosen
15	Steinar Aspli	Nærøysund
16	Eline Stene	Selbu
17	Ola Bjørkøy	Orkland
18	Siv Sætran	Stjørdal
19	Asbjørn Brustad	Levanger

20	Marte Halvorsen	Heim
21	Lars Peder Hammerstad	Hitra
22	Borgny Grande	Grong
23	Jon Husdal	Åfjord
24	Lillian Bergli	Lierne
25	Jens Arne Kvello	Tydal
26	Jorid O. Jagtøyen	Melhus
27	Olav Jørgen Bjørkås	Flatanger
28	Maria Bjørngaard	Trondheim
29	Knut Arne Strømøy	Frøya
30	Siv Remetun Lånke	Rennebu
31	Øivind Strøm	Flatanger
32	Randi Dille	Namsos
33	Jan Håvard Refsethås	Holtålen
34	Trine Hasvang Vaag	Snåsa
35	Sindre Helmersen	Leka
36	Mildrid Wiggen Gimseng	Skaun
37	Jon Inge Vik	Namsskogan
38	Trine Haug	Frosta
39	Mildrid Kattem Aune	Rindal
40	Astrid Jakobsen	Osen
41	Vegard Tillerflaten	Trondheim
42	Siri Fossum	Midtre-Gauldal
43	Vegard Frøseth Fenes	Trondheim
44	Emma Sofie Nordheim	Nærøysund
45	Rolf Charles Berg	Stjørdal
46	Hege Kristin Kværnø Saugen	Overhalla
47	Hans Eide	Ørland
48	Kari Toftaker	Oppdal
49	Erlend Fiskum	Grong
50	Trude Hoff	Inderøy
51	Tor Erling Inderdal	Lierne
52	May Britt Kjelsaas	Malvik
53	Ole Ingebrigt Eid	Melhus
54	Anne Berit Lein	Steinkjer
55	Ole Kristian Hasfjord	Lierne
56	Lill-Therese Varsi	Melhus
57	Olav Aasmyr	Rennebu
58	Ronja-Marie Eggen Meyer	Trondheim
59	Adrian Aspli	Nærøysund
60	Hanne Skjæggestad	Åfjord
61	Bård Andreas Henriksen	Trondheim
62	Eli Arnstad	Stjørdal
63	Gudbrand Rognes	Røros
64	Marte Løvik	Trondheim
65	Pål Sverre Fikse	Verdal

10.5 Programarbeidet

Fylkesstyret oppnevnte programkomite for fylkestingsprogrammet i fylkesstyremøtet 18.3.22. Programkomiteens sammensetning har vært:

Leder: Tomas Iver Hallem, Verdal
Medlemmer: Irene Hammer, Trondheim
Gunn Iversen Stokke, Skaun
Borgny Grande, Grong
Olav Jørgen Bjørkås, Flatanger
Kari Anita Furunes, Meråker
Hallgeir Grøntvedt, Ørland
Oddvar Vigdenes, Stjørdal
Emilie Ryen Løkken (Senterungdommen)

Guri Heggem har vært sekretær for programkomiteen.

Programkomiteens førsteutkast ble sent ut i organisasjonen på høring 21.11.22 med frist for innspill til komiteen 21.12.2022.

Komiteen har så gått gjennom innkomne innspill og sendte ut sitt endelige programutkast 23. januar 2023, med frist for å fremme endringsforslag 20. februar 2023. Endringsforslagene behandles i fylkesårsmøtet før endelig program også vedtas av fylkesårsmøtet 2023.

11 Økonomi og administrasjon

11.1 Økonomi

Fylkeslagets regnskap for 2022 viser et overskudd på 372 793 kr. Overskuddet overføres i sin helhet til valgfond. Det var budsjettert med ett overskudd på 700 000 kr. for 2022.

Pr. 31.12.2022 har fylkeslaget en fri egenkapital på 1 919 454 kr. Dette sikrer oss en god likviditet gjennom hele arbeidsåret. I tillegg har fylkeslaget et valgfond avsatt til valgkamp på 1 122 793 kr.

11.2 Ansatte

Rune Hjulstad er fylkessekretær i 100 % stilling, kontorsted Steinkjer.

Siv Sætran er organisasjonsrådgiver med kontorsted Trondheim. Sætran har 100 % permisjon så lenge hun er politisk rådgiver i LMD.

Bjørn Ludvig Bergsmo er organisasjonsrådgiver for fylkeslaget i 80 % stilling, kontorsted Steinkjer, men har 20 % permisjon for å ivareta vervet som gruppeleder for Steinkjer Senterparti.

Nora Stein Baustad var ungdomssekretær i 25 % stilling fram til 15. mars.

Nora har et engasjement som kommunikasjonsrådgiver for fylkeslaget i 60 % stilling som går fram til 1.10.2023. kontorsted Trondheim

Kennet Tømmermo Reitan er ansatt som vikar for Siv Sætran i 70 % stilling som går til 15.10.2023, kontorsted Trondheim. Han ble også ansatt som ungdomssekretær i 30 % stilling fra 15.3.2022

Guri Heggem er gruppesekretær for fylkestingsgruppa i 88,5 % stilling.

Marna Ramsøy er renholder på kontoret i Steinkjer.

Oppsummert pr 31.12.21:

Rune Hjulstad er fylkessekretær i 100 % stilling, kontorsted Steinkjer.

Bjørn Ludvig Bergsmo er organisasjonsrådgiver i 60 % stilling, kontorsted Steinkjer

Nora Stein Baustad er kommunikasjonsrådgiver i 60 % stilling, kontorsted Trondheim

Kennet Tømmermo Reitan er organisasjonsrådgiver i 70 % stilling og ungdomssekretær i 30 % stilling. Kontorsted Trondheim.

Guri Heggem er gruppesekretær for fylkestingsgruppa i 88,5 % stilling, kontorsted Røros/Trondheim

11.3 Lokaler

Trøndelag Senterparti leier kontorlokaler i 2. etg. i Kongens gt. 40, Steinkjer og i 5. etg. i Bønden Hus, Kongens gt. 30 i Trondheim.

Leieavtalen på kontorlokalene i Steinkjer ble fornyet med fem år fra 1.12.2022 og går ut 30.11.2027. Leieavtalen på kontorlokalene i Trondheim går ut 1.2.2025

Fylkesstyret retter en stor takk til tillitsvalgte, folkevalgte, ansatte og alle som har stått på for Senterpartiets organisasjon og politiske ideer i 2022!

3.2.2023

Fylkesstyret
Trøndelag Senterparti

12 Vedlegg

12.1 Trøndelag Senterparti fordømmer Russlands krigføring i Ukraina

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2022

Trøndelag Senterparti fordømmer hvordan Russland har brutt folkeretten og Ukrainas suverenitet med å gå til krig mot sitt naboland. Invasjonen vitner om en handling uten respekt for internasjonale lover og regler og er totalt uakseptabel.

Norge har nå en selvsagt plikt til å gi hjelp og støtte til Ukraina, med humanitær hjelp og bistand, og ved å ta imot flyktninger.

Norge er en del av de harde økonomiske sanksjoner som det internasjonale samfunnet iverksetter. Trøndelag Senterparti støtter disse sanksjonene og mener det også er viktig at det norske oljefondet trekker seg ut av Russland.

Trøndelag Senterparti anser det som riktig at det sendes defensive våpen og militært utstyr til Ukraina og at det i første omgang er avsatt 2 mrd. kroner til humanitær bistand. Norge må ta sin del av ansvaret for flyktninger fra Ukraina.

Konflikten viser med tydelighet hvor viktig norsk medlemskap i NATO er. Samarbeidet med våre allierte i NATO er, sammen med et sterkt forankret nordisk utenriks- og sikkerhetspolitisk samarbeid, fundamentet for vår militære sikkerhet.

Trøndelag Senterparti mener det haster med å styrke vårt nasjonale forsvar og forbedre vår egen forsvarsevne. Vår sivile beredskap trenger også et vesentlig løft. Det gjelder både beredskap gjennom økt matproduksjon, god energisikkerhet og forsvar mot digitale trusler og cyberangrep.

12.2 AtB må inn under fylkeskommunal styring og kontroll

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2022

Det siste årets hendelser har tydelig vist oss at driftsformen for AtB ikke fungerer.

Knallharde anbudsregimer har gjort at laveste pris vinner konkurranser, og kvalitetskontroller er i stor grad ikke gjennomført. Dette har medført at skolebarn har kommet for sent til skolen, eller i de mest graverende tilfellene, blitt stående igjen i oppkjørselen uten skyss. Dette er barn som ofte er i sårbare posisjoner, og som Trøndelag har en plikt til å tilby forsvarlig skolekjøring til. Dette er uholdbart.

Videre har vi sett at anbudene har medført at drosjesjåfører jobber for lønninger som er på et nivå som i næringen omtales som sosial dumping, og at bussjåfører mister stillingsprosjenter. I Trøndelag utdanner vi yrkessjåfører på våre

videregående skoler. At vi legger opp til et arbeidsmarked våre elever skal inn i etter endt skolegang, hvor det snart kun unntaksvis er mulig å være bussjåfør på heltid, er uakseptabelt.

Ved å organisere AtB som et aksjeselskap har fylkeskommunen gitt fra seg mye politisk kontroll over en av de største tjenesteområdene som Trøndelag skal tilby. Politiske mål og ambisjoner blir redusert til bestillinger til selskapet, med begrensede muligheter for direkte påvirkning i den daglige driften, eller for fylkestinget til å legge langsiktige strategier.

Spesielt det siste årets hendelser, viser at det er behov for større politisk kontroll med anbudene. Det har ikke manglet på politiske bestillinger og signaler om at elevene skal ha en trygg og forutsigbar hverdag, og at sjåførene skal ha gode arbeidsvilkår.

Senterpartiet er et styringsparti i Trøndelag og vi skal ta ansvar for tjenester som ikke fungerer. Nå mener vi at tiden er inne for at vi tar styring over selskapet og legger aktiviteten inn under egen administrasjon. Det er på tide med en demokratisering av AtB. Vi trenger en forvaltningsstruktur som gir oss både politisk ansvar og kontroll. Det fortjener trønderne!

Trøndelag Senterpartiet vil:

- At AtB skal avvikles som aksjeselskap, og at det daglige ansvaret for kollektivtransporten som å følge opp driften av operatørene legges under fylkesadministrasjonen. Arbeidet må forberedes med en utredning for overtakelse av kollektivtransporten i en egen seksjon i samferdselsavdelingen.
- At de som arbeider under fylkeskommunale transportanbud og kontrakter skal ha tariffavtaler, og at heltidsstillinger skal være hovedregelen det arbeides etter når tjenesten organiseres.

12.3 Flere polititjenestesteder og mer politi i distriktene i Trøndelag

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2022

Etter 8 år med sentralisering av politi, ambulanse og en stadig svekkelse av beredskapen, har regjeringen varslet en ny kurs. Nå starter opprustingen av politiet i hele landet, og Trøndelag Senterparti har store ambisjoner for fylket vårt.

Regjeringen har varslet ei satsing på politiet, med flere ansatte over hele landet og 20 nye polititjenestesteder det kommende året. Mange lensmannskontor ble lagt ned under Solbergregjeringas politireform. Dette har vært en systematisk svekkelse av beredskapen, som har gjort politiet fjernere fra folk i hele fylket. Årsmøtet i Trøndelag Senterparti vil gi ros til regjeringen for arbeidet som nå er startet. Årsmøtet ønsker å prioritere at Levanger kommune og Meråker

kommune får opprettet nye tjenestesteder, da de lokalt har uttrykt et særlig behov for tilstedeværende politi.

Samtidig vil vi understreke at de andre, gjenværende kontorene etter politireformen må styrkes. Flere tjenestesteder som overlevde Solberg-regjeringas sentralisering har nå et større nedslagsfelt, men har likevel mistet flere ansatte de siste årene. Når de 146 faste politistillingene skal fordeles utover i landet, mener derfor årsmøtet at tjenestesteder i distrikts-Trøndelag som har blitt svekket skal prioriteres. Slik skal vi styrke politiets tilstedeværelse i lokalsamfunnene.

Derfor sier årsmøtet i Trøndelag Senterparti ja til:

- Nye tjenestesteder i Levanger og Meråker kommune
- Nye årsverk skal prioriteres på tjenestesteder i distrikts-Trøndelag

12.4 Herredømme over egne vannkraftressurser

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2022

Det er variable og for det meste ekstreme strømpriser på Østlandet, og konsekvenser for private husstander og næringsliv er enorme. Dette på tross av tiltak som er ment å kompensere for det vi nå kaller strømpriskrisen. Vi forstår at det er et tidsspørsmål før lignende konsekvenser også vil gjelde for oss og resten av landet. Statkraft har bebudet raskere utbygging til midt- og nordnorge for å fjerne flaskehalsene.

Trøndelag Senterparti er bekymret for om det i realiteten finnes nødutganger i møte med de praktiske konsekvensene av EØS-regelverket og ikke minst tilslutningen til Acer, det såkalte forhandlingsrommet. Det vi nå erfarer, med det som kan beskrives som et løpsk marked når det gjelder kjøp og salg av fornybar kraft, spesielt vannkraft, er at vi ikke har det siste ordet når det kommer til regulering. Det er skremmende. Overføringen av suverenitet til markedskrefter gjennom direktiver og kompliserte «pakkeløsninger» utfordrer i sterk grad demokrati og nasjonal kontroll over vannkraften som av de fleste i Norge oppfattes som vår, og som er selve forutsetningen for trygghet og muligheter til å leve og drive. Vi har behov for varige løsninger, og en politikk som kan føre frem til fornuftig kraftutveksling og samarbeid, men der Norge har det siste ordet når det gjelder regulering og hensyn til egen befolkning, og egne behov. Marit Arnstad og SP står stødig i at vi må reforhandle avtaler om kraftutveksling, og har varslet dragkamp om Acer. Det har hun Trøndelag Senterparti sin støtte til å gjøre. Målet om like energipriser i hele Europa har SP vært kritiske til, begrunnet i bl.a. i de forutsetninger som er særskilt for et land som Norge. Det gjenstår å se om det er reelle forhandlingsmuligheter i forhandlingsrommet. Trøndelag Senterparti

støtter arbeidet frem mot styrket kontroll over det norske kraftsystemet.

12.5 Kulturelle arbeidsplasser og kulturelle midler til Trøndelag

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2022

Stortinget har vedtatt at 1 % av statsbudsjettet skal gå til kultur, og at regionene skal prioriteres. I tillegg sier Hurdalsplattformen at sittende regjering har mål og ambisjoner om å desentralisere statlige arbeidsplasser.

Formidling og kunnskap om norsk kunst- og kulturhistorie er en viktig del av vår livsarv. På verdensarvlista ligger Røros, som har et bredt og tverrfaglig kompetansemiljø knyttet til kulturvern og verdensarv. Røros er godt rustet til å ta imot arbeidsplasser tilknyttet kulturminner og kulturmiljø.

Det er et skrikende behov for et nytt og større museumsareal for MIST i Trondheim. Gode museumsbygg med magasiner vil gjøre Trøndelag konkurransedyktig i kampen om store nasjonale og internasjonale utstillinger. Ikke minst vil større museumsareal gi rom for å stille ut en større andel av samlingene som i dag ligger på lager.

Hitra, som Trøndelags største øy, bør være en attraktiv og naturlig plassering for et nasjonalt museum for havbruksnæringa. Nils Aas regnes som en av Norges aller viktigste billedhoggere, og museet på Inderøy bør ta en tydeligere regional og nasjonal rolle. For å ivareta den sørsamiske historien og kulturen, er det viktig å sikre finansiering av byggetrinn 3 for Saemien Sijte i Snåsa.

Med sin satsning på nasjonale og regionale funksjoner, særlig i samarbeid med NTNU Vitenskapsmuseet og Stiklestad Nasjonale kultursenter (SNK), vil Steinkjer kulturhus bety mye for kulturlivet i nordre del av Trøndelag. Trondheims kulturhus Olavshallen, hvor levende kunst står i sentrum, har behov for tilføring av statlige midler for å komme i mål med finansieringen av pågående oppgradering og rehabilitering.

Turnéteateret i Trøndelag er et viktig supplement til Trøndelag teater for å bringe profesjonell scenekunst nært folk i hele fylket. Etter at Trøndelag ble slått sammen fikk de dobbelt så stort nedslagsfelt uten at det statlige tilskuddet ble økt for å svare opp dette. Museet Midt sin distriktsseksjon bidrar gjennom faglig styrking av museumsfag og kulturarv til positiv samfunnsutvikling i distriktene i Namdalen. For å kunne yte god bistand til kommuner, lag og frivillige har de behov for å styrke seksjonen med en stilling.

Norsk Radio og Fjernsynsmuseum i Selbu er forsøkt løftet frem for finansiering i flere omganger. For å ivareta historien som er bygd opp, er det naturlig at museet sikres statlig finansiering.

By og land, kyst og fjell er alle like viktige lokasjoner for museumsbygg i Trøndelag. Trøndelag har alle forutsetninger for å bli Norges beste kulturregion.

Trøndelag Senterparti vil:

- Legge til rette for at flere statlige arbeidsplasser knyttet til kultur, kulturminner og verdensarv legges til Røros og andre deler av Trøndelag.
- Arbeide for at Riksantikvaren flytter hele eller deler av direktoratets virksomhet, spesielt delen for kulturminner og kulturmiljø, til Røros.
- Sikre finansiering av et nytt museum for kunst og design for MIST i Trondheim.
- At Norsk Havbruksmuseum etableres på Hitra.
- Sørge for at Nils Aas kunstverksted på Inderøy sikres den nødvendige grunnfinansieringen.
- Sikre fullfinansiering av byggetrinn 3 av Saemien Sijte i Snåsa.
- Sikre at Steinkjer kulturhus kommer inn på posten «Nasjonale kulturbygg».
- Ha statlig medfinansiering til rehabilitering av Olavshallen.
- Sikre Trøndelag Turneteater driftsmidler for å komme på «nivå» med andre statlig finansierte teater.
- Sikre Museet Midt finansiering til en ny stilling.
- At Norsk Radio og Fjernsynsmuseum i Selbu sikres offentlig finansiering. Det settes i gang en prosess for hvordan dette samarbeidet skal videreutvikles.

12.6 Støtte til kjøp av nye læremidler

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2022

Senterpartiet har nå sittet i regjering i over 100 dager. Mye bra er gjort, men mye arbeid gjenstår. Å snu skuta etter Høyre og Frp er en vanskelig jobb og Rom ble som kjent ikke bygd på en dag. Ei stor utfordring i flere skoler er mangelen på læremidler. Høyre og Frp gjennomførte en kjempestor skolereform som medførte store endringer i kompetansemålene i læreplanverket. Dette førte selvsagt til at læremidler produsert før 2020 ikke lenger dekker kompetansemålene. Det betyr at norske kommuner selv må kjøpe nye læremidler, men ingen ekstra statlige midler kom til kommunene for innkjøp av dette. Dette må Senterpartiet gjøre noe med.

Senterpartiet vil:

- At fagfornyelsen skal fullfinansieres, og at kommunene og fylkeskommunene gis en engangsstøtte for innkjøp av nye læremidler.

12.7 Trøndelag må sikres nok og ren energi - vi må gjøre jobben selv!

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2022

Trøndelag har de siste 15 årene gått fra å være en region med kraftunderskudd av elektrisitet til å bli en region med kraftoverskudd. Arbeidet med å sikre nok kraft for næringsliv og befolkning er et langsiktig arbeid og er på flere måter krevende ved at man både må ta avveininger mellom behovet samfunnet har for energi, og hvordan og hvilke områder som skal brukes til produksjon. Senterpartiet har historisk sett tatt ansvar for å sikre samfunnet ren og billig energi, og sist Senterpartiet var i regjering ble de grønne sertifikatene en viktig stimulans for økt produksjon i Trøndelag. Dette var et helt nødvendig tiltak etter at regionen hadde opplevd svært høye kraftpriser som bidro til å svekke industrien og næringslivet sin konkurransekraft og husholdningenes økonomi.

I dag er Trøndelag en region med kraftoverskudd og den kraftkrisen som har herjet på Østlandet i vinter har vi i stor grad vært forskånet fra.

For at vi skal sikre nok ren energi i fremtiden er det nødvendig med nye politiske grep der et sett av tiltak må belyses i en energiplan for Trøndelag.

I årene som kommer meldes det inn store behov for mer bruk av elektrisk kraft i alle samfunnssektorene, og i den eksisterende industrien og næringslivet trengs mer energi til både økt produksjon og for å ivareta CO₂-håndteringen fra produksjonen.

Trøndelag ser også ut til å være attraktiv for nye større satsinger i den grønne omstillingen, for eksempel gjennom satsingen som nå skjer blant annet i Orkland kommune, der en ny industrietablering trenger mye ren kraft.

Både næringsaktører, privathusholdninger og bygningsdrift har et stort potensiale for energieffektivisering, noe som må stimuleres med målrettede offentlige tilskuddsordninger. Det er også ønskelig å legge til rette for mer småskala produksjon av elektrisk kraft, eksempelvis med solceller på tak, små vindmøller i allerede bebygde områder, og vannkraft på gårdsbruk.

En energiplan som kartlegger behovet for regionen og ser på flere tiltak slik at fylket kan forbli et overskuddsområde er nødvendig, og en slik samlet plan kan synliggjøre tiltak som må gjennomføres. Det kan innbefatte både regulatoriske grep, arealavklaringer i kommunene, og en vurdering av hva en skånsom utbygging av vannkraft kan bety. Det bør vurderes å se på om det er mulig med en tilpasset utbygging for enkelte elvestrekninger som i dag er vernede vassdrag, slik at man både kan ivareta verneformålet for vassdraget og muligheten for økt produksjon. Med stadig villere og våtere klima

kan regulering gi en positiv effekt, ved å hindre at flom ødelegger eksisterende plante og dyreliv, samt materielle verdier.

Stat, fylkeskommune og kommunene har et felles, særskilt ansvar for å sikre næringsliv og innbyggerne ren energi til en lav pris, og partnerskapet må nå ta en ny rolle for å utvikle en energiplan for Trøndelag 2035.

12.8 Trøndelag trenger en fornyet og kraftfull distriktpolitikk

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2022

Åtte års sentraliseringspolitikk fra Solberg-regjeringen skal nå avløses av en offensiv og framtidsrettet politikk for distrikts-Norge. Vi har fått en ny regjering som ser hele landet, og som aktivt ønsker å bekjempe avstandsulempen og legge til rette for de mulighetene som finnes rundt om i alle lokalsamfunn. Det er og skal være store forventninger til Regjeringen, og Senterpartiet i Trøndelag vil være en pådriver for at utviklingsmulighetene i hele Trøndelag blir fulgt opp.

Trøndelag Senterparti går inn for:

- Fortsatt styrket kommuneøkonomi for å sikre gode velferdstjenester nært folk i hele fylket, også innad i kommunene.
- En økning av de regionale utviklingsmidlene til fylkeskommunene, slik at Trøndelag fylkeskommune har muskler til å styrke den regionale utviklingen.
- Større kommunal frihet i arealsaker, herunder når det gjelder de rikspolitiske retningslinjene for areal, plan og transport, og større vekt på de naturgitte næringsmulighetene, slik at det tilrettelegges for utvikling i alle lokalsamfunn. Dette skal ikke føre til nedbygging av dyrka mark.
- Innføring av region- og bygdevekstavtaler i hele landet. Indre Namdal peker seg ut som et naturlig pilotområde for en bygdevekstavtale med staten, og Innherred som pilot for regionvekstavtale.
- Høyhastighetsbredbånd til alle husstander og bedrifter senest i 2025. Dette betinger en betydelig statlig satsing allerede i neste statsbudsjett.
- En tung satsing på desentraliserte og fleksible studietilbud i hele landet.
- Utprøving av personrettede virkemidler også i utsatte distriktsområder utenfor tiltakszonen i Nord-Troms og Finnmark.
- En statlig lokaliseringspolitikk som etablerer flere statlige arbeidsplasser utenfor de største byene, utvikler nærtjenestesentra og tilrettelegger for muligheten for statlige ansatte til å arbeide desentralisert selv om virksomheten er etablert i sentrale strøk.
- Gjenoppretting av selvstendige tingretter og styrking av nærpolitiet.
- Selvfinansiert utjamning av nettleie i hele landet. Forslag til ny nettleie-modell legges

bort, og det må utvikles en rettferdig modell som kommer forbrukerne over hele landet til gode.

- Større andel av verdiskapingen av naturressursene og kompensasjon for ulemper til berørte kommuner og fylkeskommuner.
- At regjeringen fortsetter sin styrking av fylkeskommunenes økonomi slik at man får en akseptabel standard på vintervedlikeholdet og at man kan ta igjen det betydelige vedlikeholdsetterlepet på fylkesvegnettet. Da kan det planlegges for en ny satsing på fylkesvegene slik at Trøndelag bygges tettere sammen de kommende årene, og slik at det skapes kraftfulle bo og arbeidsmarkedsregioner for fremtiden.

12.9 Vi trenger framtidstro i norsk landbruk!

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2022

Gjennomsnittsalderen til den norske bonden er 55 år, og det er stort behov for rekruttering i landbruksnæringa. Ungdommer som studerer landbruk i videregående skole eller som vurderer å ta over et aktivt gårdsbruk er nå i tenkeboksen på om landbruksnæringa er det riktige valget for framtida. Vi kan ikke miste flere små og mellomstore bruk i distriktene. Nå må det tas et alvorlig grep for å bedre lønnsomheten i næringa!

Landbruks- og matminister Sandra Borch ble tydelig berørt av det som skoleelever fra Mære landbruksskole formidlet under besøket der i forrige uke. Det var så viktig for elevene å få framført budskapet direkte til statsråden og regjeringen, at de brukte fridager i vinterferien sin til å møte Sandra Borch og guide henne rundt på skolen.

Elevene peker på den dårlige økonomien i landbruket og lite forutsigbarhet og trygghet for framtida, som hovedårsaker til at de nå er i tvil om det er gårdbrukere de vil bli. Etter mange år med dårlig lønnsomhet, lite forutsigbarhet og til tider et arbeid i ensomhet, er det mange gårdbrukere som også sliter med sin psykiske helse.

Elevenes innspill ga statsråden ekstra motivasjon og vilje til å stå på for å endre kursen i landbrukspolitikken; «det går en liten faen i meg» - som statsråden engasjert sa det selv. Å sikre økonomisk trygghet til landbruket for årets vekstsesong sånn at norske bønder sår og gjødsler for størst mulig norsk produksjon er avgjørende. I tillegg må inntektsgapet mellom den norske bonde og andre inntektsgrupper tettes i tråd med Hurdalsplattformen.

Trøndelag Senterparti mener at et aktivt, mangfoldig og bærekraftig landbruk er en av de viktigste forutsetningene for å kunne å ta hele landet i bruk.

Det skal ikke være noen tvil om at landbruket fortsatt skal bidra til å sikre bosetting og sysselsetting, som igjen gir grunnlag for livskraftige lokalsamfunn i hele landet.

Trøndelag Senterparti mener at matsikkerhet og matberedskap er viktig for innbyggerne i Norge. Når vi nå har krig i Europa ser vi dette enda tydeligere, og det er nødvendig med nye virkemidler og en ekstraordinær innsats for å bedre lønnsomheten i næringa. Jordbruksforhandlingene til våren blir derfor overmåte viktig, og i 2022 må vi se starten på en opptrappingsplan for bedret lønnsomhet, større sjølforsyning og en lysere framtid for norsk landbruk.

Trøndelag Senterparti støtter Landbruks- og matminister Sandra Borch i jobben hun gjør for den norske bonden, slik at norsk landbruk kan ha ei forutsigbar, trygg og lys framtid!

12.10 Mer samarbeide styrker Nordens Grøna Bälte!

Felles manifest vedtatt av fylkesstyrene i Trøndelag Sp og Jämtland Centerparti 19.8.2022.

- Undanröj gränshinder för samarbete över gränsen och gör Nordens Gröna Bälte till frizon för gränsöverskridande ekonomiskt samarbete
- Effektiva och snabba tågforbindelser Trondheim – Östersund - Stockholm
- Snabba och säkra gränsöverskridande vägar
- Utveckla gränsöverskridande kollektivtrafik och hälsosamarbete
- Samarbete om rovdjurspolitiken
- Ökat och fördjupat samarbete inom regionen mellan universitet och högskolor när det gäller utbildning och forskning
- Undersök förutsättningarna för en gemensam OL/OS-ansökan
- Använd den nya gränskommittén Fellesrådet som redskap för att stärka samarbetet på olika områden
- Senterpartiet Trøndelag och Centerpartiet Jämtland Härjedalen ska tillsätta en gemensam grupp för att medverka till stärkt samarbete
- Årlig samarbetskonferens för Nordens Gröna Bälte
- Ökad kunskap om den gemensamma kulturen och kulturarvet för att stärka den gemensamma identiteten i regionen

Kontakterna mellan Trøndelag och Jämtland/Härjedalen har varit omfattande sedan historiens gryning. Människorna har vandrat fram och tillbaka över dagens gräns under årtusenden. Området utgör i praktiken en gemensam region, Nordens gröna bälte. Nationsgränsen har emellertid blivit ett hinder för ett nära öst-västsamarbete under senare århundraden.

De återstående gränshindren bör undanröjas och den gemensamma regionens möjligheter tas till vara. Potentialen är stor. Senterpartiet i Trøndelag och Centerpartiet i region Jämtland-Härjedalen arbetar aktivt för att stärka och utveckla Nordens Gröna Bälte. Det måste bli lättare att bo, handla och driva företag över gränsen utan krångliga skatte- och tullregler, liksom annat byråkratiskt krångel. Jämtland Härjedalen och Trøndelag bör bli en pilotregion, en "frizon" för gränsöverskridande ekonomiskt samarbete. Beredskapen för att gemensamt kunna möta framtida kriser av olika slag måste förbättras.

Bra infrastruktur har avgörande betydelse för ett närmare och fördjupat samarbete. I dagsläget pågår arbetet med elektrifiering av Meråkerbanen som förväntas vara klar 2024. Detta innebär att hela sträckningen Atlantbanan, kust till kust, är elektrifierad, vilket öppnar för omfattande person- och godstransporter.

En effektiv och snabb tågforbindelse Stockholm – Östersund – Trondheim och överflyttning av mer gods från väg till järnväg kommer att betyda mycket. Trøndelag och Jämtland/Härjedalen kan knytas samman med väl fungerande infrastruktur. Stora mängder gods från norra Skandinavien, ja hela nordvästra Europa, kan i framtiden med fördel föras ut på världsmarknaden via hamnarna i Trøndelag och inte belasta de redan överfulla järnvägarna söderut. För att nyttja den fulla potentialen krävs ytterligare investeringar i hastighetshöjande åtgärder både på svensk och norsk sida.

Även de fysiska och digitala vägarna över gränsen behöver rustas upp och byggas ut. Snabba och säkra gränsöverskridande vägar ska vara självklarheter i våra regioner.

Också ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv och Sveriges NATO-inträde är investeringar i infrastrukturen i vår gemensamma region välmotiverade och ett måste.

Nordens Gröna Bälte är Europas renaste region. Detta är en stor konkurrensfördel för de gröna näringarna. Jordbruk, skogsbruk, fiske och förnybar energi har förutsättningar att växa på båda sidor av gränsen, möjligheter som måste tas till vara. En grön, decentralistisk politik underlättar detta. För att fullt ut ta vara på de gröna näringarnas potential får inte rovdjurstrycket bli alltför hårt. Därför krävs en samordnad politik på detta område i den gemensamma regionen.

Jordbruket kan, liksom vattenbruket, producera mer mat av högsta kvalitet. Samarbetet mellan lantbruksskolorna i Mære och Torsta bör återupptas. Även renskötseln måste ges förutsättningar att leva och utvecklas. Skogen ger viktiga råvaror, inte minst i form av förnybar energi. Överhuvudtaget finns fantastiska möjligheter att producera mer förnybar energi i form av vindkraft, sol- och bioenergi. Sedan

tidigare finns en stor produktion av vattenkraft som kan fungera som baskraft.

Besöksnäringen, reiseliv og turism, har stora utviklingsmuligheter i vår rena region med levande jordbruk, skogar, fjäll, sjöar och hav. För att underlätta utbytet över gränsen bör gemensamma betalningslösningar eftersträvas. Bra kommunikationer över gränsen ger fler turister möjlighet att besöka våra bygder. Det gäller överhuvudtaget samarbete när det gäller näringsliv och kultur. En gemensam hemmamarknad utan onödiga gränshinder i Nordens Gröna Bälte kan skapa tillväxt och nya jobb.

Stora idrottsarrangement kan med fördel arrangeras. Förutsättningarna för en gemensam OL/OS-ansökan för vinterspelen 2034 bör undersökas. Detta bör ske i samarbete med idrottsrörelsen.

Kontaktene over Kölen mellom Trøndelag og Jämtland Härjedalen har urgamla anor. Regionen har en gemensam kultur og historia som bør lyftas fram. En økad kunnskap om den gemensamma kulturen og kulturarvet styrker den gemensamma identiteten i regionen. Derfor foreslår vi att en professur i jämt- tröndersk kultur og historia inrättas, knuten till såväl NTNU, Nord universitetet som Mittuniversitetet. Överhuvudtaget anser vi att samarbeidet mellom universitet og høyskolor inom regionen bør fördjupas og utvikles når det gäller utbildning, forskning og innovation.

Den nye gränskommittén Fellesrådet har förutsättningar att bli ett viktig redskap for å utvikle samarbeidet på ulike områder. For å systematisk utvikle samarbeidet foreslår vi dessutom en årlig konferens med foretredare for Trøndelags fylke, region Jämtland Härjedalen og kommunerna på båda sidor av gränsen. Senterpartiet og Centerpartiet ska tillsätta en gemensam gruppe for å understøtte samarbeidet. Tillsammans kan vi bygge en sterk og hållbar region, Nordens Gröna Bälte!